

# С Т А Н О В И Щ Е

от доктор Ваня Емануилова Димитрова

доцент в професионално направление 3.7. Администрация и  
управление

по научна специалност „Организация и управление извън сферата на  
материалното производство”

НВУ „Васил Левски“

на дисертационния труд на Сабина Нуракинова

на тема

**„Модернизация на системата за управление на медицинските  
висши училища на Казахстан на основата на стратегическото  
планиране“,**

представен за придобиване на образователната и научна степен  
„доктор” в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и  
правни науки“, ПН 3.7. „Администрация и управление“, Докторска  
програма „Организация и управление извън сферата на материалното  
производство (сигурност и отбрана)“

Велико Търново  
2024

## **1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем**

Дисертационният труд се състои от увод, изложение в три глави, заключение, списък на използваната литература и приложения.

Изложението от 270 страници, съдържа основния текст на автора, представен в обем от 233 страници, литература – 197 източника, от които 168 на латвийски и английски език и 29 интернет източника и приложения от 20 страници. Основният текст съдържа 28 фигури и 15 таблици. Представен е и автореферат на дисертационния труд с обем от 37 страници. Използваната литература е свързана с темата на дисертационния труд.

Дефинирани са изследователска теза и хипотеза. Авторът си е поставил цел и задачи на изследването, както и четири научноизследователски задачи за постигането им. Изведени са обект и предмет на изследването.

Теоретичните и методологични основи на дисертационното изследване се основават на работата на казахстански и чуждестранни учени в областта на управлението, управлението на университета, стратегическото планиране. В изследването са използвани различни методи, като качествен анализ на съдържанието на стратегическите планове на университетите, официалните документи, предоставени от университетите, ресурси от Интернет – материали, представени на уебсайтовете на университетите; експертно проучване - проучване на университетски специалисти, пряко ангажирани с изпълнението на стратегическите планове; задълбочени интервюта с настоящи и бивши ректори, заместник-ректори на университети, професори, доценти, преподаватели и научни работници, административен персонал в университетите, експерти от агенции за акредитация, професионални асоциации и др. Темата на дисертационния труд отговаря в пълна степен на съдържанието на разработката.

Световната здравна организация (СЗО) още през 1948 година дава следната дефиниция: „Здравето е състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие, а не просто отсъствие на болест или немощ.“ През 1986 г. то е допълнено и вече се разглежда като „степенна, в която даден индивид или група е в състояние да реализира стремежите си и да задоволи нуждите си, да промени или да се адаптира към околната среда. Здравето е ресурс за ежедневието, а не цел на живота“.

Здравето, като основен макроикономически фактор, е все по-съществен компонент от стратегическия план за развитие на страната. Пандемията от КОВИД 19 ни показва, че сме неподготвени за справяне с подобни ситуации и доведе до създаване или промяна на редица нормативни документи. Университетите трябваше много бързо да адаптират учебния си процес спрямо новата реалност. Променената ситуация в глобалната и националната икономика, появата на нови здравни проблеми, нови инфекциозни заболявания, епидемиологични, екологични и поведенчески рискове изискват професионално предоставяне на висококачествена медицинска помощ и защита на общественото здраве. Стана ясно, че системата на висше образование не е адекватна с тези промени и това налага създаването на условия, които да осигурят непрекъснатото ѝ осъвременяване в съответствие с промените, настъпващи в света.

Медицинските университети се превръщат в един от основните източници на иновации и технологии, въведени в системата на здравеопазването. Успехът на медицинските университети се определя от много фактори, включително ефективна система за управление.

За целите на ефективната образователна дейност университетите трябва самостоятелно да формират своята академична политика, която включва въпроси за избор на научни направления и области на обучение на специалисти в съответствие с нуждите на пазара на труда, прием на студенти, студенти и докторанти, развитие на образователната програми и определяне на тяхното съдържание, организация на учебния процес, образователния процес, създаване на система за осигуряване на качеството на образованието, акредитация на образователни програми.

## **2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.**

### **2.1. Научни резултати и приноси**

2.1.1. Обоснована е водещата роля на стратегическото планиране в управлението на медицинските университети на Република Казахстан, необходимостта от подобряване на съществуващата система и въвеждане на нов механизъм за формиране и развитие на стратегическото планиране.

2.1.2. Систематизиране на инструментите и методите на стратегическото планиране, което позволява целесъобразното им използване в зависимост от структурния етап на процеса на стратегическо планиране.

## **2.2. Научно-приложни резултати и приноси**

2.2.1. Извършена е комплексна оценка и анализ на стратегическото планиране на медицинските университети на Република Казахстан.

2.2.2. Разработена модифицирана система за стратегическо планиране.

2.2.3. Предложен проект за модели на управление в медицинските университети, базирани на модифицирана система за стратегическо планиране, използваща управление на проекти, всички налични инструменти и информационни технологии, фокусирани върху ефективното функциониране на системата за управление.

2.2.4. Резултатите от изследването и предложеният модел на управление могат да се използват при разработването и прилагането на стратегии в медицинските

университети, както като общо методическо ръководство, така и при прилагането на препоръчани инструменти и шаблони на документи.

Не ми е известно резултати от изследването в дисертационния труд да са цитирани от други автори или да има постъпили писмени сигнали за плагиатство.

Авторът е представил три броя публикации по темата на дисертационния труд.

## **3. Критични бележки**

По мое мнение трета глава не е нужно да съдържа толкова голяма теоретична част, като се наблюдава несъразмерност в обема на отделните части на дисертационния труд. Посочените забележки по никакъв начин не променят общата положителна оценка на проведеното изследване. Препоръчвам на автора да продължи своите търсения в областта, в която работи.

## **4. Заключение**

Дисертационният труд и автореферата към него на Сабина Нуракинова на тема „Модернизация на системата за управление на медицинските висши училища на Казахстан на основата на стратегическото планиране“ отговарят напълно на изискванията на ЗРАСРБ, правилника за прилагането му и минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „Доктор“ по професионално направление 3.7. Администрация и управление.

### **5. Оценка на дисертационния труд**

В заключение, отчитайки достойнствата на дисертационния труд на тема „Модернизация на системата за управление на медицинските висши училища на Казахстан на основата на стратегическото планиране“, както и постигнатите научни и научно-приложни резултати, давам своята **положителна оценка** и предлагам на многуважаемите членове на научното жури присъждането на научната и образователната степен „доктор“ в професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“ на Сабина Нуракинова.

29.04.2024 г.  
гр. В. Търново

Член на журито:

доц. д-р Ваня Димитрова

# STATEMENT

from Vanya Emanuilova Dimitrova, PhD

Associate Professor in professional field 3.7. Administration and Management  
in the scientific specialty "Organization and Management Outside the Sphere of  
Material Production"

National Military University "Vasil Levski"

on the dissertation work of Sabina Nurakinova

on the subject of:

"Modernization of the management system of medical higher education  
institutions in Kazakhstan based on strategic planning,"  
submitted for obtaining the educational and scientific degree of "Doctor" in the  
field of higher education 3. "Social, Economic, and Legal Sciences",  
professional field 3.7. "Administration and Management", Doctoral Program  
"Organization and Management Outside the Sphere of Material Production  
(Security and Defense)"

Veliko Tarnovo

2024

## **1. Relevance and significance of the researched scientific problem**

The dissertation consists of an introduction, exposition in three chapters, conclusion, a bibliography, and appendices. The exposition of 270 pages contains the main text of the author, presented in 233 pages, bibliography – 197 sources, of which 168 are in Latvian and English and 29 internet sources, and appendices of 20 pages. The main text contains 28 figures and 15 tables. An author's abstract of the dissertation work is also presented, spanning 37 pages. The literature used is related to the topic of the dissertation.

Research thesis and hypothesis are defined. The author has set goals and tasks for the research, as well as four scientific research tasks for their achievement.

The object and subject of the research are outlined. The theoretical and methodological bases of the dissertation research are based on the work of Kazakhstan and foreign scholars in the fields of management, university management, and strategic planning.

The study utilized various methods, including qualitative analysis of the content of universities' strategic plans, official documents provided by the universities, Internet resources – materials presented on university websites; expert surveys - surveys of university specialists directly involved in the implementation of strategic plans; in-depth interviews with current and former rectors, vice-rectors of universities, professors, associate professors, lecturers and researchers, administrative staff at universities, experts from accreditation agencies, professional associations, etc. The topic of the dissertation fully corresponds to the content of the development.

According to the World Health Organization (WHO), since 1948, health is defined as: "A state of complete physical, mental, and social well-being, and

not merely the absence of disease or infirmity." In 1986, this was supplemented and now considers health as "the extent to which an individual or group is able to realize aspirations and satisfy needs, and to change or cope with the environment. Health is a resource for everyday life, not the objective of living."

Health, as a primary macroeconomic factor, is increasingly a crucial component of the country's strategic development plan. The COVID-19 pandemic has shown that we were unprepared to handle such situations, leading to the creation or modification of numerous regulatory documents. Universities had to rapidly adapt their educational processes to the new reality. Changes in the global and national economy, the emergence of new health problems, infectious diseases, epidemiological, environmental, and behavioral risks require the professional provision of high-quality medical assistance and public health protection. It became clear that the higher education system was not adequate with these changes, necessitating the creation of conditions to ensure its continuous modernization in line with global changes.

Medical universities are becoming one of the main sources of innovations and technologies introduced into the healthcare system. The success of medical universities is determined by many factors, including an effective management system. For effective educational activities, universities must independently formulate their academic policy, which includes issues of choosing scientific directions and training areas for specialists according to labor market needs, student and doctoral student admissions, development of educational programs and determining their content, organization of the educational process, creation of a quality assurance system for education, and accreditation of educational programs.



## **2. Evaluation of the scientific results and contributions of the dissertation thesis.**

### **2.1. Scientific Results and Contributions**

2.1.1. The leading role of strategic planning in the management of medical universities in the Republic of Kazakhstan has been substantiated, highlighting the need for improvement of the existing system and the introduction of a new mechanism for the formation and development of strategic planning.

2.1.2. The systematization of the tools and methods of strategic planning has been conducted, which allows their purposeful use depending on the structural stage of the strategic planning process.

### **2.2. Scientific and Applied Results and Contributions**

2.2.1. A comprehensive evaluation and analysis of the strategic planning at the medical universities in the Republic of Kazakhstan have been performed.

2.2.2. A modified system for strategic planning has been developed.

2.2.3. A project proposal for management models in medical universities, based on a modified system of strategic planning using project management, all available tools, and information technologies focused on the effective functioning of the management system, has been suggested.

2.2.4. The results of the research and the proposed management model can be utilized in the development and implementation of strategies in medical universities, both as a general methodological guide and in the application of recommended tools and document templates.

There are no known instances where the research results from the dissertation have been cited by other authors, nor have there been any reports of plagiarism. The author has presented three publications on the topic of the dissertation.

### **3. Critical Remarks**

In my opinion, the third chapter does not need to contain such a large theoretical part, as there is a disproportion in the volume of the individual parts of the dissertation. The remarks mentioned in no way change the overall positive assessment of the conducted research. I recommend that the author continue her exploration in the field she is working in.

### **4. Conclusion**

The dissertation and the abstract thereof by Sabina Nurakinova on the topic "Modernization of the management system of medical higher education institutions in Kazakhstan based on strategic planning" fully meet the requirements of the law on the development of the academic staff in the Republic of Bulgaria, the regulations for its implementation, and the minimum national requirements for obtaining the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 3.7. Administration and Management.

### **5. Evaluation of the Dissertation Work**

In conclusion, considering the merits of the dissertation on the topic "Modernization of the management system of medical higher education institutions in Kazakhstan based on strategic planning," as well as the scientific and applied scientific results achieved, I give my positive evaluation and propose to the esteemed members of the scientific jury the awarding of the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 3.7. "Administration and Management" in the doctoral program "Organization and

Management Outside the Sphere of Material Production (Security and Defense)"  
to Sabina Nurakinova.

April 29, 2024

City of Veliko Tarnovo

Jury Member:

Assoc. Prof. Vanya Dimitrova, PhD